

at passe deres Skoler; det er igjen noget Andet. Dist er det derimod, at Ytringsfriheden her i Landet har en meget stor Lumleplads for Borgere, for Embedsmænd og Bestillingsmænd og ganske særligt for Skolelærere. Skolelærer Andersen er ikke sat i Rette for Noget, der vedrører hans Opfattelse af Ministeriet, Regjeringen eller visse politiske Betragtninger, men for at have brugt en Udtryksmaade om Kongen, om Suverænen, som Ministeriet har fundet upassende. Er dette et Indgreb i Ytringsfriheden, ja, saa negter jeg ikke, at der er sket Noget, som de Herrer kunne have Ret til at dable. Men dersom det maa erkendes, at det skyldes af Alle, men fortrinnsvis af dem, der staa i offentlig Tjeneste, at de i deres Ordtaal af Suverænen bestilte sig paa sømmelige Udtryk, saa lader Ytringsfrihedens helige Ret sig ikke bringe ind her. Lærer Andersen har stillet sig ved mangehaande Valg og har som Venstres Kandidat faaet et stort Antal Stemmer; har Nogen derfor krummet et Haar paa hans Svøved? Dersom Slikt var sket, kunde de Herrer være optraadte her med de hastemte Toner, som de bruge; men naar det ikke er Tilfældet, naar der kun er Spørgsmaal om en vis Udtryksmaade om Suverænen, saa er det en vildeblende Overdrivelse at tale om Indgreb i Borgernes og særlig i Embedsmændenes politiske Rettigheder eller Ytringsfriheder. Saae saa uberettiget er det, naar det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har talt her, som om der ved denne Leilighed var antiliet Intuition om private Breve. Det ærede Medlem førte et Sprog, som om vi stode over for et Forsøg paa at trænge sig ind i Brevhemmeligheden mellem Mand og Mand. (Berg: Ja!) Det er altsaa rigtigt opfattet? (Berg: Ja!). Hvad er der da, som berettiger til saa nærgaaende Beskyldninger? (Berg: Faktum!). Det Faktum, som bestaar i, at Lærer Andersen er i Forhøret bleven spurgt, om han har staaet i Korrespondance med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) — at han er bleven spurgt, om han har foranlediget det ærede Medlem til at optræde til hans Forsvar paa den Maade, som er sket. Er dette nogen Indtrængen i Brevhemmeligheden? Det ærede Medlem har jo selv offentlig erklæret, at han i sin bekjendte Artikel optraadte paa Skolelærer Andersens Begne, og vilde forsvare ham imod Ministeren. Dette kunde Ministeren ikke lade gaa uændset hen. Hvorvel det er muligt for en Lærer her i Nagsdagen, som det nys skete, at træde op og sige, at han ikke lægger den mindste Vægt paa den Rettesættelse, som en Kollega af ham har faaet, at han betragter den som aldeles ikke eksisterende, saa skulde jeg kjende den nuværende Regjering og Kultusministeren daarlig, om de vilde taale, at en Lærer, efter at have faaet en Rettesættelse af sine Forsatte, traadte op derimod gjennem en Besuldmagtiget og førte et saadant Sprog,

som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har gjort i den Artikel, vi Alle kjende (Afbrudelse). Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds har sagt, at han talte paa Skolelærer Andersens Begne, og derfor blev det et fuldt berettiget Spørgsmaal til Andersen: „Vedgaar Du, at Du har anmodet en Anden om at skrive saaledes paa Dine Begne? Er han Din selvvalde eller Din bestilte Repræsentant?“ I første Tilfælde kan man ikke gjøre Skolelærer Andersen Noget; fordi En indblandet sig i Sagen og paa to Tilfælde danste Skolelæreres Begne træder op imod Ministeren. Men er han bestilket og kaldet Forsvarer, saa vilde det være nedbrydende for Disciplinen, om en Kultusminister tillod Slikt at passere, om han vilde tillade en Skolelærer, der har faaet en administrativ Rettesættelse, paa den Maade, ved Hjælp af en Andens Ven, at sætte sig op imod den Myndighed, der er ham foreskrevet. Denne Tale om, at Brevintuition har fundet Sted, at man har krænket Brevhemmeligheden, eller at Staten skulde beskæftige sig med de mange private Breve, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds skriver in mellem Aar og Dag, har intet andet Sted hjemme end i Dnsket om at give denne i sig selv saa simple Sag en lidenskabelig Karakter, hvor igjennem det kan blive muligt igjen at sætte de Passioner i Bevægelse, som syntes at ville dulme, og at faae fremkaldt en Sjentagelse af de store politiske Storme, som der var noget Haab om at være kommen ud over.

Smidler tid vil jeg erkende, at de Herrer have haat en ikke ringe Opfordring, ja en stor Opfordring til at tage sig af denne Sag. Der er to Grunde, som maa stemme dem særdeles til at gjøre deres Yderste for at værges om Skolelærer Andersen og for at beskytte ham, selv om det skulde ske med Opoffrelse af Ret og Billighed til andre Sider. Den første Grund knytter sig dertil, at disse Ytringer ere faldne i et af de offentlige Møder, som nu mere og mere udvikle sig til at være de egentlig afgjørende Stadier i vort indre politiske Liv. De Herrer have stundom smigret sig med, at det politiske Lyngdepunkt ligger i Folkethinget, men det gjør det ikke; det politiske Lyngdepunkt er nu henlagt til en Mængde af Møder rundt omkring i Landet, snart her, snart der, snart besøgt af Selguder, snart af Halvguder, snart af dem, der slet intet Gudsdommeligt have ved sig. Fra disse Møder, hvor Aanden indblæses af dem, der nu staa i Spidsen for den hele Bevægelse, udgaar der en Stemning, som saa igjen afpræger sig i den mindre Folkethingkreds, som danner Flextallet, i Kraft af denne Aand i Kraft af denne Paavirkning bestemmes det, hvorledes hver enkelt Sag skal gaa for sig. Vi, der sidde her i Thinget, have intet Andet at bestille end at indregistrere de Beslutninger, der tages i Flextallets særlige Kreds, som ikke er tilgængelig for Offentligheden. Vi